

TUTKU ÇANAKLARI

36 senedir Paris'te yaşayan seramik sanatçısı **Alev Ebüzziya**'nın çanaklarının geleneksel çömleklerle karşılaştığı 'Toprak' isimli sergi, 20 Ekim'e kadar Bayburt'un Bayraktar köyündeki **Baksı Müzesi**'nde.

YAZI & FOTOĞRAF RANA KORGÜL

Bazı sergiler vardır ki yıllar geçse de akılda kalır ve konuşulur. Alev Ebüzziya'nın 'Toprak' isimli son sergisi de bunlardan biri sayılabilir. QNB Finansbank sponsorluğunda gerçekleşen söz konusu sergide sanatçının yanı sıra İstanbul'daki Galeri Nev'in sahibi Haldun Dostoğlu, Baksı Müzesi'nin kurucusu sanatçı Hüsamettin Koçan ve koleksiyoner Kemal Servi'nin payı büyük. Alev Ebüzziya ve Hüsamettin Koçan'la ile serginin kurulum aşamasında bir araya geldik.

Baksı Müzesi'ne ilk gelişiniz. Neler hissediyorsunuz? Serginiz hakkında bize ne söylemek istersiniz?

Bu sergi, koleksiyoner Kemal Servi'nin koleksiyonundaki işlerden toparlandı. Yeni bir üretim yok. Sergiyi Megi ve Haldun Dostoğlu

ile beraber kurduk. Her başarılı işin bir grup çalışması olduğuna inanıyorum. Böyle inanılmaz bir yerde, böyle güzel bir müzede, değişik dönemlerden toplanmış işlerimi görmek, benim için mini retrospektif gibi oldu. İşler arasında ilk eserlerimden yok ama Kopenhag'taki atölyemden işler var. Kemal Bey, o kadar meraklı bir koleksiyoner ki onun yaptıklarını hayranlıkla izliyoruz. Kendisi benim en büyük koleksiyonerim; kırk küsur işimi toplamış. Benim için çok heyecan verici bir sergi bu.

Hiçbir zamana ait olmayan çanaklar yapıyorsunuz. Çanaklarınızı sizden dinlemek isteriz...

Evet, sadece tablo gibi çanak... Keşke formu da yok edebilsem! Eski işlerle yeni işler birbirine benzeseler de aynı form olmalarına

imkan yok. Bir ara işlerimin Danimarka sadeliğinden esinlendiği söylendi. Oysa ki bu doğru değil. İşlerim; form, doluluk, boşluk, renk ve titreşimden oluşuyor. Renkler özellikle insanın ruh yapısı ile çok ilgilidir. Bazı dönemler belli renkleri canınız çeker, bazı dönemlerde ise bambaşka renkleri istersiniz. Ancak; her renk her çanağa olmaz, yüksek pişirilmiş seramikte her renk çıkmaz ve kırmızı zor bir renktir. Resim gibi değil ki bu. Çanağın rengi kimyevi birleşimlerden dolayı fırında bambaşka bir renk alabiliyor. Aslına bakarsanız, benimki bela bir meslek. Ve çok ağır bir meslek fizik olarak. Büyük işler yapmaya gücüm yetmeyince de küçücük işler yaparım! Sonuçta, hala üretebilmek niyetindeyim!

Burada eski işlerinizle karşılaştınız. Onları yaptığınız zamanı hatırlıyor musunuz?

İnanmayacaksınız ama her şeyi hatırlıyorum. Sanırım şimdiye kadar 3,000 iş çıkmıştır elimden. Her birini hatırlıyorum. Hatırlamadığım yok gibi.

Bu sergide bir tarafta sizin işleriniz; diğer tarafta geleneksel çömlekler sergileniyor. Bu nasıl bir duygu sizin için?

Benim aklımda, ruhumun derinliklerinde her zaman Anadolu medeniyetleri yatıyor. Biz Anadolu ve Mezopotamya ile büyüdük. Ülkemizin kültür dağarcığında bunlar var. Bu sergide geleneksel Anadolu çömleklerini aynı çatı altında görmek çok hoş.

Sevgili Hüsamettin Koçan, bu sergi, sizin 70. yaş kişisel serginizden sonra, Baksı Müzesi'ndeki ikinci büyük kişisel sergi. Sizin de görüşlerinizi dinlemek isteriz...

Öncelikle Alev Ebüzziya'ya çok teşekkür ediyorum. Buraya iyi ki geldi. O olmasaydı, bu kadar güzel bir sergi olmazdı diye düşünüyorum. Alev Hanım, bizim çok sevdiğimiz ve saygı duyduğumuz bir arkadaşımız ve onun burada olmasını hep çok istedim. Benim hep hayallerim vardır, 'Şu olsa, bu olsa!' diye. Ama burada sergi olacağı zaman bunu danışma kurulumuzla tartışırsınız. Geçen seneki kurulda Alev Hanım'ın ismi öne çıktı. Ama onu yoğun işleri arasında bulmak ve getirmek zor bir işti. Bu serginin gerçekleştirilmesindeki en büyük katkı, bizim danışma kurulumuzda olan Haldun Dostoğlu'nundur. Sponsoru ve koleksiyoneri bulduğu gibi tüm sistemi de Haldun Bey sürdürdü. Hakikaten çok şanslı yan yana gelişler oldu. Alev Hanım'ın işlerini ısrarla toplayan Kemal Servi'nin yaptığı

da bence örnek alınacak bir şey. Burada tutkunun aslında bir şeye odaklanışını görüyoruz. Kemal Bey çok mütevazı, cömert ve rol model bir kişilik. Tutkunun aslında bir başka boyutu da budur. Bence yerelliği çok iyi ifade eden bu sergi, gerek bu coğrafya, gerekse de Türkiye sanat ortamı için son derece anlamlı bir karşılaşma. Biz burada bir müzeyiz. Bizim bu toprakla bir ilişkimiz var. Bazen insanlar buldukları toprakla ilişkilerini bir kenara bırakıyor ve New York veya Paris'teki gibi olmaya çalışıyorlar. Ama biz bu yerellik ilişkisini çok önemsiyoruz. Bu sergi de bu yerelliği çok iyi ifade ediyor. Biz, insanın bir bütünlüğü olduğunu düşünüyoruz. Onun için de bu çarpıcı sergi, o bütünlük yanıyla günümüzün en üst düzey estetik diline bizi götürürken, diğer bir yanıyla insanı kendi hayatı için çok naif şeyler yapma çabasına taşıyor. Aslında insanı bu yatayda - dikeyde demiyorum - algılamak son derece heyecan ve umut verici. Ben bu sergiden insan adına, daha çok umutlanıyorum. Bir de şunu söylemek isterim ki bu bir karşılaşmadır. Karşılaşmanın aslında yarattığı müthiş bir titreşim vardır. Bu sergi, onu yaratıyor. Geçmişe gönderme yapan ama geleceği düşleyen ve geleceği yaratmak isteyen çabaya hiç bu kadar net gönderme yapılmamıştı. Biz hep zanaatı ve sanatı, avangardizmi onun yanına koyarak yan yana getirmek istedik. Baksı'nın bu

kadar net cümlelerle amacını gerçekleştirdiği bir sergi daha önce hiç olmamıştı. Bu, önemli ve müzenin içeriğini çok daha güçlendiren bir sergi oldu.

Bu sergide kadın öne çıkıyor diyebilir miyiz?

Tabii ki. Bu serginin kadın üzerinden insanın derinliğine bakabilmesi de son derece anlamlı. Bazen bazı arkadaşların kadın-erkek ayrımı konusunda "Kadın denmesin!" gibi söylemleri oluyor ama ben 'Hayır, densin!' istiyorum, hele bu coğrafyada. Çünkü burada kadının emeği hep 'hiç emek' ve mecburiyetler gibi gözükmüş. Yani emek gibi gözükmemiş, doğrusunu isterseniz. Halbuki kadın, bu coğrafyada kültür üreten, bütün çömlerleri ve dokumaları yapan; erkek ise sadece taş işi gibi ağır işler yapan varlık. Kadın, çocuğun eğitimine katkıda bulunduğu gibi aslında kültürün bir bakıma sürekliliğini de sağlıyor. Bizim 'Yeter Bacı' ile Alev Ebüzziya'nın bir sergide yan yana gelmesi - bir kader bile olsa - düşünülemezdi. Şimdi ise burada hayal edilemez bir yan yana geliş var. Onun için bu sergide Yeter Bacı'yı da göreceksiniz. Tüm bu işler birer üretim. Birisi kendi hayatı için ihtiyacını karşılıyor; diğeri ise kendini ifade etmek için üretiyor. Üretim çeşitliliği bu iki kadını bir araya getirdi.